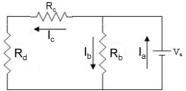
EXAMEN Final Gener 2011. TEORIA

Indicar nom i NIUB i la resposta correcta a la taula del final del güestionari

1. En aquest circuit, tenint en compte el sentit dels corrents indicats, es compleix:

- a) $Ic \cdot Rc + Ic \cdot Rd + Ib \cdot Rb = 0$
- $b)Ic\cdot Rd + Ic\cdot Rc Ib\cdot Rb = 0$
- c) $Va+Ic\cdot Rc-Ic\cdot Rd=0$
- d)Ic·Rd-Ic·Rc-Ib·Rb=0

2. El principi de superposició permet resoldre alguns circuits complexos en diferents problemes, i consisteix en:

- a) Si una part del circuit amb fonts és igual a una altre, aquestes es superposen i, per tant, només és necessari resoldre un d'aquests circuits per obtenir la solució final.
- b)El principi de superposició no fa més que complicar la resolució del problema ja que consisteix en resoldre el circuit tantes vegades com fonts tenim al circuit.
- c) Resoldre els circuits cada vegada només amb una des les fonts del circuit, eliminant la resta. La solució del circuit és el valor més alt obtingut.
- d)Resoldre els circuits cada vegada només amb una des les fonts del circuit, eliminant la resta. La solució del circuit és la suma de totes les solucions.
- e) Resoldre els circuits cada vegada només amb una des les fonts del circuit, eliminant la resta. La solució del circuit és qualsevol d'aquestes solucions.

3. Quan en un circuit assenyalem el sentit del corrent indiquem...

- a) El sentit cap on es mourien les càrregues positives.
- b)El sentit cap on circulen totes les càrregues.
- c) El sentit cap on es mouen els electrons.
- d)El sentit dels potencials creixents.

4. Als materials cristal·lins, els àtoms mostren algun tipus d'ordenació?

- a) Sí, en agrupació de monocristalls.
- b)Sí, els àtoms estan perfectament ordenats.
- c) No, són amorfs.
- d)L'ordenació no té a veure amb els àtoms.

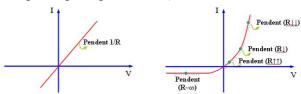
5. Una impuresa acceptadora ...

- a) Dóna un forat i queda amb càrrega negativa.
- b)Dóna un forat i queda amb càrrega positiva.
- c) Dóna un electró i queda amb càrrega positiva.
- d)Dóna un electró i queda amb càrrega negativa.

6. La fotolitografia permet:

- a) Dipositar una capa de material semiconductor o metàl·lic sense una forma determinada sobre l'oblia.
- b)Dipositar una capa de material semiconductor o metàl·lic amb una forma determinada sobre l'oblia.
- c) Dipositar una capa de fotoresina amb una forma determinada sobre l'oblia.
- d)Posar-se moreno/a amb els raigs UV.
- e) Dipositar una capa de material fotoresina sobre l'oblia.

7. La gràfica de la dreta representa un díode ... la de l'esquerra pot representar-lo,

- a) Quan es tracta d'una aproximació real.
- b)Quan es tracta d'una aproximació lineal amb V_gamma= 0V.
- c) Quan es tracta d'una aproximació ideal.
- d)No pot representar-lo mai.

8. Atenent als circuits següents i respecte la tensió de sortida (Vo):

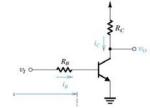
- a) En el circuit superior la tensió màxima serà la tensió llindar i en l'inferior la mínima serà menys la tensió llindar.
- b)En el circuit superior la tensió
   Vo màxima serà 0.7V i en
   l'inferior la mínima serà -0.7V.
- c) En el circuit superior la tensió
   Vo màxima serà 0.7V i en
   l'inferior la mínima serà 0.7V.
- d)En el superior sempre es condueix corrent (per tant Vo sempre és la tensió llindar) i en l'inferior mai (per tant, Vo sempre és Vi).
- e) En el circuit superior la tensió Vo mínima serà -0.7V i en l'inferior la màxima serà 0.7V.

9. Si la tensió d'emissor i la de col·lector són superiors a la de base, el BJT NPN està en:

- a) Activa directe.
- b)Saturació.
- c) Tall.
- d)Activa inversa.

10. En la figura. quan el dispositiu estigui en tall, quan valdrà Voh? v_{cc}

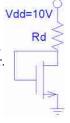
- a) És impossible saber-ho amb les dades del problema.
- b)0 V.
- c) Vi.
- d) Vcc.

1/9

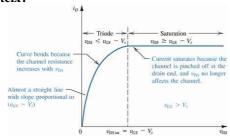
11. Aquest NMOS, estarà sempre en ...

- a) Tríode, si Vdd és superior a la tensió llindar.
- b)Tríode, si Vdd és inferior a la tensió llindar.
- c) Saturació, si Vdd és inferior a la tensió llindar.
- d)Saturació, si Vdd és superior a la tensió llindar.
- e) Saturació, independentment de Vdd.

14/01/2011

12. La condició Vds=Vgs-Vt, separa la regió de tríode i la regió de saturació. La gràfica inferior així ho reflexa. Però de fet aquesta només està dibuixada per a un valor concret de tensió de porta. En el cas de tenir diferents tensions de porta, el valor de tensió Vds a la que es dóna la frontera, és el mateix?

- a) No, depèn de Vgs.
- b) No, depèn de Vds.
- c) No, depèn de K'n.
- d)No, depèn de Vt.
- e) No, depèn de (W/L).

13. La funció esglaó u(3-t) és ...

- a) 1 per t < 3 i zero per t > -3.
- b)zero per t<-3 i 1 per t>-3.
- c)Zero per t>3 i 1 per t<3.
- d)Zero per t<3 i 1 per t>3.

14. Podem dir que un sistema és estable quan ...

- a) Quan al diagrama de pols i zeros de la transformada de Laplace apareixen els pols a la part dreta.
- b) Quan al diagrama de pols i zeros de la transformada de Laplace apareixen els pols a la part esquerra.
- c) Quan té transformada de Laplace no divergent.
- d)El sistema està quiet i no es mou durant un breu instant de temps

15. Quin és el procediment general per resoldre un circuit amb senyals variables amb el temps (dinàmics) mitjançant l'espai de Laplace?

- a) Es transforma tot el circuit a l'espai de Laplace, es resol el circuit amb Kirchhoff i finalment es fa la substitució s=t per obtenir la resposta a l'espai temporal.
- b)Es transforma tot el circuit a l'espai de Laplace, es resol el circuit amb Kirchhoff i finalment s'antitransforma a l'espai temporal.
- c) Es resol el circuit, es transforma el resultat a l'espai de Laplace i desprès s'antitransforma a l'espai temporal.
- d)L'espai de Laplace no té res a veure amb la resolució de circuits. Té a veure amb l'astronomia.
- e) Es transforma tot el circuit a l'espai de Laplace i es resol el circuit amb Kirchhoff.

16. Com afecten els pols i zeros al diagrama de Bode (d'amplituds)?

- a) El diagrama de Bode no té res a veure amb el pols i zeros
- b)Els zeros donen un valor 0 del guany i els pols un guany infinit.
- c) Cada zero introdueix un pendent de +20dB/dècada, i cada pol de -20dB/dècada.

- d)Cada zero introdueix un pendent de -20dB/dècada, i cada pol de +20dB/dècada.
- e) Depèn de si el pol és nord o sud.

17. Un amplificador operacional es comporta com:

- a) Una font de corrent governada per tensió.
- b)Una font de corrent governada per corrent.
- c) Una font de tensió governada per corrent.
- d)Una font de tensió governada per tensió.

18. En un amplificador operacional en realimentació negativa polaritzat segons Vcc+=+15V i Vcc-=-15V, què succeeix quan $V_+ < V_-$?

- a) Que la sortida val -15V.
- b)Que la sortida val +15V.
- c) Que la sortida val zero.
- d) Això no pot succeir, si treballa a la zona lineal.

19. Quins són els avantatges dels filtres actius respecte els passius?

- a) Podem tenir un guany major que 1, es poden interconnectar entre ells sense influència en el seu funcionament.
- b)El principal avantatge es que permeten modelar la forma que volem del filtre.
- c) Podem tenir un guany major que 1 i són més ideals que els passius.
- d)Podem tenir un guany major que 1.

20. Quines són les característiques generals dels filtres actius de Butterworth i Chebyshev?

- a) Pel mateix ordre de filtre, el de Butterworth té una transició més progressiva ("suau") però el guany és més petit.
- b)Pel mateix ordre de filtre, el de Butterworth té una transició més progressiva ("suau") i no presenta arrissat del guany a la banda passant.
- c)El filtre de Butterworth és un filtre ideal i el de Chebyshev és un filtre real.
- d)Pel mateix ordre de filtre, el de Butterworth té una transició més progressiva ("suau").

NOM:

NIUB:

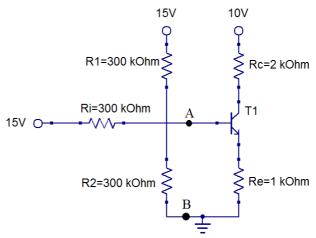
Indicar aquí l'única resposta correcta

Pregunta	Resp.	Pregunta	Resp.
1	b	11	d
2	d	12	a
3	a	13	c
4	b	14	b
5	a	15	b
6	c	16	c
7	d	17	d
8	a	18	d
9	c	19	a
10	d	20	b

Resposta Correcta=0.15 Resposta Incorrecta=-0.05

EXAMEN Final Gener 2011. Problemes.

P1) (1.5 punt) Resol aquest circuit:

Per això:

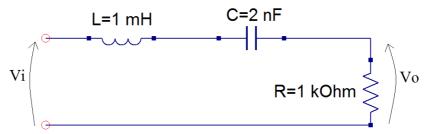
- Obteniu primer l'equivalent Thevenin de la part esquerra del circuit, entre els punts A i B.
- Resoleu el circuit resultant amb el transistor en activa directa. Comproveu si està en activa directa o no.
- Resoleu ara el circuit amb el transistor en saturació.

Preneu, si ho necessiteu, pel transistor: $\beta = 99$ i $V\gamma = 0.7$ V.

Si algú no és capaç de fer la primera part (equivalent Thevenin), per fer els altres dos apartats, preneu Vth=10V i Rth=150 k Ω .

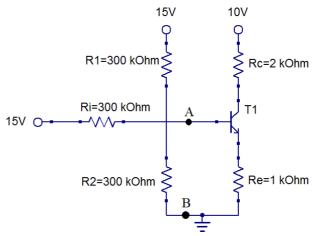
P2) (1.5 punts) Respecte al circuit de la figura:

- Obtenir la funció de transferència del circuit prenent com a senyal de sortida $V_{\rm o}$ i senyal d'entrada $V_{\rm i}$.
- Per una entrada esglaó d'alçada 5V, obteniu el senyal de sortida a l'espai de temps. (considereu condicions inicials nul·les, i utilitzeu la funció de transferència).

P3) (1 punt) Un sensor de posició ens dóna un senyal de tensió en un rang de 2 mV fins a 10 mV. Dissenyeu un circuit (dibuix del circuit i valors de resistències), fent ús d'amplificadors operacionals, per tal d'obtenir una tensió en el rang de 0V fins a 10V. Fes el diagrama de blocs del sistema.

P1) (1.5 punt) Resol aquest circuit:

Per això:

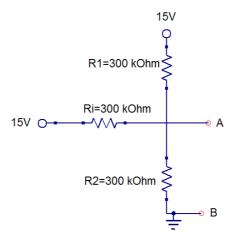
- Obteniu primer l'equivalent Thevenin de la part esquerra del circuit, entre els punts A i B.
- Resoleu el circuit resultant amb el transistor en activa directa. Comproveu si està en activa directa o no.
- Resoleu ara el circuit amb el transistor en saturació.

Electrònica. ETIS

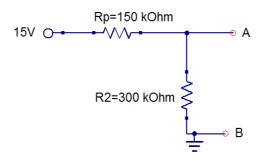
Preneu, si ho necessiteu, pel transistor: $\beta = 99$ i $V\gamma = 0.7$ V.

Si algú no és capaç de fer la primera part (equivalent Thevenin), per fer els altres dos apartats, preneu Vth=10V i Rth=150 k Ω .

Primer de tot, hem d'obtenir l'equivalent Thevenin de la part esquerra del circuit:

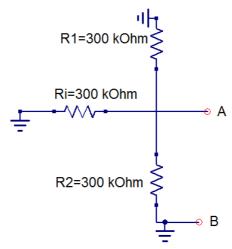
Per obtenir V_{th} , només hem d'obtenir V_{AB} d'aquest circuit. Es pot veure que Ri i R1 estan en paral·lel. El paral·lel de dues resistències iguals és la meitat d'aquestes resistències. Per tant, ens queda un divisor de tensió:

Per tant:

$$V_{th} = 15V \cdot \frac{300 \, k\Omega}{300 \, k\Omega + 150 \, k\Omega} = 10 \, V$$

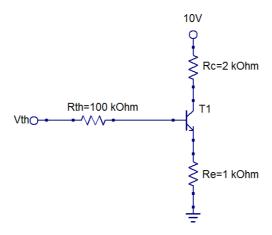
Per obtenir Rth, hem de curtcircuitar les fonts de tensió. Per tant, ens queda:

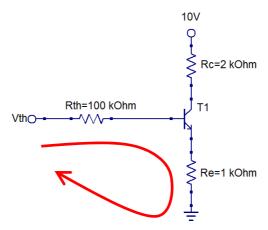
Podem veure que les tres resistències estan en paral·lel. Per tant, la resistència equivalent serà:

$$\frac{1}{R_{th}} = 3 \cdot \frac{1}{300 \, k\Omega} \quad \Rightarrow R_{th} = 100 \, k\Omega$$

Per tant, el circuit total ens queda:

Aquest circuit ja s'ha fet en problemes. Suposem, en primer lloc que el transistor està en activa directa. Per resoldre el circuit utilitzem una malla que passi per la unió BE (a on cau 0.7 V).

Per tant (agafant els sentits dels corrents com és habitual):

$$V_{th} - I_{B} \cdot 100 - V_{BE} - I_{E} \cdot 1 = 0$$

$$\Rightarrow V_{th} - I_{B} \cdot 100 - V_{BE} - (\beta + 1) \cdot I_{B} \cdot 1 = 0$$

$$\Rightarrow I_{B} = \frac{V_{th} - V_{BE}}{100 + (\beta + 1)} = \frac{10 - 0.7}{200} = 0.0465 \text{ mA}$$

Ja podem obtenir els altres dos corrents:

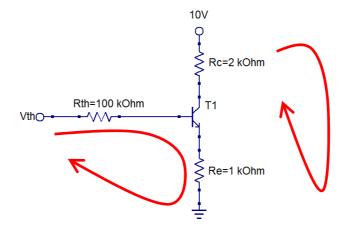
$$I_E = (\beta + 1) \cdot I_B = 4.65 \text{ mA}$$
$$I_C = \beta \cdot I_B = 4.6 \text{ mA}$$

Hem de comprovar si està en activa directa o no. Hem de calcular les tensions als terminals del transistor:

$$V_E = I_E \cdot 1 = 4.65 V$$

 $V_C = 10V - I_C \cdot 2 = 0.8 V$
 $V_B = V_E + 0.7 = 5.35 V$

Això no és compatible amb activa directa ja que $V_B > V_C$.

Per tant resolem en saturació. Ara hem d'agafar dues malles per resoldre el circuit:

 $V_{th} - I_B \cdot 100 - V_{BE} - I_E \cdot 1 = 0$ $10V - I_C \cdot 2 - V_{CE} - I_E \cdot 1 = 0$

Substituïnt I_E=I_C+I_B:

$$9.3 - I_B \cdot 101 - I_C = 0$$
$$9.8 - I_C \cdot 3 - I_B = 0$$

$$\Rightarrow 9.8 - 3 \cdot (9.3 - I_B \cdot 101) - I_B = 0$$

$$\Rightarrow I_B = \frac{9.8 - 27.9}{-302} = 0.06 \, mA$$

$$\Rightarrow I_C = \frac{9.8 - I_B}{3} = 3.25 \, mA$$

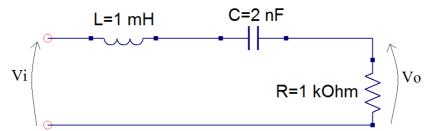
$$\Rightarrow I_E = I_C + I_B = 3.31 \, mA$$

I tornem a calcular les tensions:

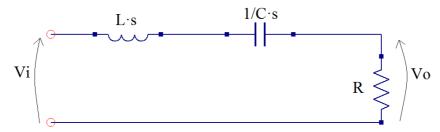
$$V_E = I_E \cdot 1 = 3.31V$$

 $V_C = 10V - I_C \cdot 2 = 3.5V$
 $V_B = V_E + 0.7 = 4.01V$

P2) (2 punts) Respecte al circuit de la figura:

- Obtenir la funció de transferència del circuit prenent com a senyal de sortida $V_{\rm o}$ i senyal d'entrada $V_{\rm i}$.
- Per una entrada esglaó d'alçada 5V, obteniu el senyal de sortida a l'espai de temps. (considereu condicions inicials nul·les, i utilitzeu la funció de transferència).

Per obtenir la funció de transferència s'ha de considerar sempre condicions inicials nul·les. Llavors, el circuit transformat a l'espai de Laplace és el següent:

Per resoldre aquest circuit s'ha de resoldre com si tots els elements fossin resistències amb els valors donats a la figura. Com que volem obtenir Vo, el que podem fer primer és obtenir l'equivalent sèrie de la bobina i el condensador:

$$Z_s = L \cdot s + \frac{1}{C \cdot s} = \frac{1 + L \cdot C \cdot s^2}{C \cdot s}$$

Així, el que tenim és un divisor de tensió. Per tant:

$$V_o == \frac{R}{R + Z_S} \cdot V_i = \frac{R}{R + \frac{1 + L \cdot C \cdot s^2}{C \cdot s}} \cdot V_i = \frac{R \cdot C \cdot s}{R \cdot C \cdot s + 1 + L \cdot C \cdot s^2} \cdot V_i = \frac{\frac{R}{L} \cdot s}{s^2 + \frac{R}{L} \cdot s + \frac{1}{L \cdot C}} \cdot V_i$$

Per tant, la funció de transferència és:

$$H(s) = \frac{V_o}{V_i} = \frac{\frac{R}{L} \cdot s}{s^2 + \frac{R}{L} \cdot s + \frac{1}{L \cdot C}}$$

Per obtenir V_o per una V_i igual a un esglaó d'alçada de 5V, utilitzarem la funció de transferència que hem obtingut. Primer, sabem quina forma té Vi a l'espai de Laplace:

$$V_i(s) = \frac{5V}{s}$$

Llavors obtenim $V_0(s)$ com:

$$V_o = H(s) \cdot V_i = \frac{\frac{R}{L} \cdot s}{s^2 + \frac{R}{L} \cdot s + \frac{1}{L \cdot C}} \cdot \frac{5}{s} = \frac{\frac{R}{L} \cdot 5}{s^2 + \frac{R}{L} \cdot s + \frac{1}{L \cdot C}}$$

Ara només hem d'antitransformar aquest senyal. Com que no apareix a la taula de transformades, hem d'aplicar el mètode general vist a classe. Per això hem d'obtenir els pols del senyal. Per tant:

$$s^{2} + \frac{R}{L} \cdot s + \frac{1}{L \cdot C} = 0 \implies p_{1,2} = \frac{-\frac{R}{L} \pm \sqrt{\left(\frac{R}{L}\right)^{2} - 4 \cdot \frac{1}{L \cdot C}}}{2}$$

Substituïm els valors de R, L i C que coneixem:

$$p_{1,2} = \frac{-10^6 \pm \sqrt{10^{12} - 2 \cdot 10^{12}}}{2} = \frac{-10^6 \pm j \cdot 10^6}{2} = -5 \cdot 10^5 \pm j \cdot 5 \cdot 10^5$$

Per tant, podem posar:

$$V_o = \frac{10^6 \cdot 5}{\left(s - \left(-5 \cdot 10^5 - j \cdot 5 \cdot 10^5\right)\right) \cdot \left(s - \left(-5 \cdot 10^5 + j \cdot 5 \cdot 10^5\right)\right)}$$

(IMPORTANT: Per poder fer això, el polinomi del denominador s'ha posat com s²+a·s+b (és a dir, amb coeficient 1 al terme de s amb exponent més gran)).

Aquesta expressió es pot posar com:

$$V_o = \frac{A}{s - \left(-5 \cdot 10^5 - j \cdot 5 \cdot 10^5\right)} + \frac{B}{s - \left(-5 \cdot 10^5 + j \cdot 5 \cdot 10^5\right)}$$

A i B les podem obtenir seguint el procediment general:

$$A = \frac{10^{6} \cdot 5}{\left(s - \left(-5 \cdot 10^{5} - j \cdot 5 \cdot 10^{5}\right)\right) \cdot \left(s - \left(-5 \cdot 10^{5} + j \cdot 5 \cdot 10^{5}\right)\right)} \cdot \left(s - \left(-5 \cdot 10^{5} - j \cdot 5 \cdot 10^{5}\right)\right) \Big|_{s = -5 \cdot 10^{5} - j \cdot 5 \cdot 10^{5}} = \frac{10^{6} \cdot 5}{\left(s - \left(-5 \cdot 10^{5} + j \cdot 5 \cdot 10^{5}\right)\right) \Big|_{s = -5 \cdot 10^{5} - j \cdot 5 \cdot 10^{5}} = \frac{10^{6} \cdot 5}{-5 \cdot 10^{5} - j \cdot 5 \cdot 10^{5}} = \frac{10^{6} \cdot 5}{-2 \cdot j \cdot 5 \cdot 10^{5}} = 5 \cdot j$$

B es podria obtenir fàcilment sabent que amb dos pols complexes conjugats, les constants també seran complexes conjugades. De totes formes, ho tornem a calcular amb el mateix procediment:

Per tant:

$$V_o = \frac{5 \cdot j}{s - \left(-5 \cdot 10^5 - j \cdot 5 \cdot 10^5\right)} - \frac{5 \cdot j}{s - \left(-5 \cdot 10^5 + j \cdot 5 \cdot 10^5\right)} = \frac{5 \cdot j}{s + 5 \cdot 10^5 + j \cdot 5 \cdot 10^5} - \frac{5 \cdot j}{s + 5 \cdot 10^5 - j \cdot 5 \cdot 10^5}$$

Aquesta expressió ja la sabem antitransformar utilitzant la taula (ja que apareix l'antitransformada de 1/(s+a). Per tant:

$$\begin{split} &V_{o}(t) = u(t) \cdot \left[5 \cdot j \cdot e^{-\left(5 \cdot 10^{5} + j \cdot 5 \cdot 10^{5}\right)t} - 5 \cdot j \cdot e^{-\left(5 \cdot 10^{5} - j \cdot 5 \cdot 10^{5}\right)t} \right] = u(t) \cdot 5 \cdot j \cdot e^{-5 \cdot 10^{5} \cdot t} \left[e^{-j \cdot 5 \cdot 10^{5} \cdot t} - e^{j \cdot 5 \cdot 10^{5} \cdot t} \right] = \\ &= u(t) \cdot 5 \cdot j \cdot e^{-5 \cdot 10^{5} \cdot t} \cdot \left[\cos(-5 \cdot 10^{5} \cdot t) + j \cdot \sin(-5 \cdot 10^{5} \cdot t) - \left(\cos(5 \cdot 10^{5} \cdot t) + j \cdot \sin(5 \cdot 10^{5} \cdot t) \right) \right] = \\ &= u(t) \cdot 5 \cdot j \cdot e^{-5 \cdot 10^{5} \cdot t} \cdot \left[\cos(5 \cdot 10^{5} \cdot t) - j \cdot \sin(5 \cdot 10^{5} \cdot t) - \cos(5 \cdot 10^{5} \cdot t) - j \cdot \sin(5 \cdot 10^{5} \cdot t) \right] = \\ &= u(t) \cdot 5 \cdot j \cdot e^{-5 \cdot 10^{5} \cdot t} \cdot \left[-j \cdot \sin(5 \cdot 10^{5} \cdot t) - j \cdot \sin(5 \cdot 10^{5} \cdot t) \right] = u(t) \cdot 10 \cdot e^{-5 \cdot 10^{5} \cdot t} \cdot \sin(5 \cdot 10^{5} \cdot t) \end{split}$$

P3) (1 punt) Un sensor de posició ens dóna un senyal de tensió en un rang de 2 mV fins a 10 mV. Dissenyeu un circuit (dibuix del circuit i valors de resistències), fent ús d'amplificadors operacionals, per tal d'obtenir una tensió en el rang de 0V fins a 10V. Fes el diagrama de blocs del sistema.

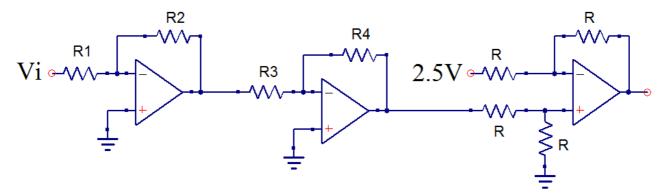
El que sempre hem de fer en aquest tipus de problema és trobar la funció matemàtica que hem d'implementar amb blocs d'amplificadors operacionals. En aquest cas, el primer que hem de fer és multiplicar el rang de tensions de entrada per un factor que em doni el rang de tensió de sortida. Aquest factor serà:

$$amplificaci\acute{o} = \frac{10V - 0V}{10mV - 2mV} = \frac{10}{8 \cdot 10^{-3}} = 1250$$

Aquest factor d'amplificació es una mica massa alt. Així que l'aconseguirem utilitzant dos blocs amplificadors. A més, farem servir els amplificadors inversors ja que la combinació d'ells dos també ens donarà una amplificació positiva. Per exemple, podem fer un primer bloc amplificador amb factor -25 i altre amb factor -50. Si agafem una de les resistències dels blocs com a $1k\Omega$, llavors la segona serà $25~k\Omega$ i $50~k\Omega$ respectivament.

Ara ens queda només fer una resta, ja que si multipliquem l'entrada per 1250, la sortida ens donaria un rang de 2.5V a 12.5V Per tant, hem de restar 2.5V, que ho farem amb un bloc restador, amb totes les resistències iguals.

Per tant, el circuit podria quedar com:

Els valors de resistències són:

$$\begin{split} R_1 &= 1 \, k \Omega \quad , \quad R_2 = 50 \, k \Omega \\ R_3 &= 1 \, k \Omega \quad , \quad R_4 = 25 \, k \Omega \\ R &= 1 \, k \Omega \end{split}$$

Les tensions d'alimentació dels amplificadors operacionals podria ser, per exemple, Vcc+=15V i Vcc-=-15V. Així ens assegurem que els valors màxim i mínim de sortida dels amplificadors sempre estigui per sota d'aquests valors de l'alimentació (és a dir, que no es saturi).

S'ha de tenir en compte que hi han diferents possibilitats d'implementar la mateixa funció i, per tant, aquesta solució no és única.

El diagrama de blocs el podríem posar com:

